

Posudek oponenta

Název práce: Avantgarda a neo-avantgarda v teorii Petera Bürgera, Benjamin Buchloha a Hala Fostera

Autorka: Markéta Jonášová

Markéta Jonášová si ve své bakalářské práci vytkla nelehký a zajímavý úkol představit pojetí dějin moderního výtvarného umění Petera Bürgera, především pak jeho interpretaci meziválečných avantgard a jejich vztahu k poválečné neo-avantgardě. Pečlivě vysvětluje teoretické pozadí Bürgerových úvah a ukazuje jeho odmítnutí lineární koncepce dějin umění snažící se popsat vývoj umění jako postupné obohacování uměleckých způsobů vyjádření, které podle jeho názoru nezohledňuje vztah umění ke kulturnímu a společenskému kontextu, ve kterém vzniká. Na tomto pozadí autorka ukazuje Bürgerovu interpretaci meziválečných avantgard jako snahu o „zrušení hranic mezi uměním a běžnou životní praxí“ (s. 12) a jeho odmítnutí neo-avantgard jako „institucionalizaci avantgardního revolučního záměru, a tím i jeho negaci“ (17). Následně představuje, kritické reakce Benjamin Buchloha a Hala Fostera na tuto interpretaci neo-avantgardy a pokusy obou autorů o její obhajobu.

Celá práce vykazuje schopnost srozumitelně nastínit komplikovanou problematiku a navíc je psána čtivou formou. Přesto v ní nalezneme některé obtížně srozumitelné pasáže. Na straně 6 autorka například tvrdí: „Imaginární satisfakce potřeb jako solidarita či radost, vytlačených z běžné praxe „zvěcněním“ žité zkušenosti, kterou divákovi umělecká díla nabízejí, zůstává díky své odtrženosti od běžné životní praxe bez reálných dopadů na ni. Z absence reálných dopadů uměleckého díla pak vyplývá specifická funkce umělecké (sic!) díla v měšťanské společnosti, kterou je neutralizace kritiky.“ Mohla by autorka u obhajoby dovysvětlit v jakém smyslu je funkcí uměleckého díla neutralizace kritiky? Na straně 9 autorka tvrdí: „Již tato premisa je však velmi problematická, neboť estetismus, který Bürger neurčitě situuje do druhé poloviny dvacátého století a pravděpodobně jím míní umělecká hnutí spíše označovaná jako dekadence a symbolismus, je pouze jednou z dobových uměleckých tendencí.“ Opravdu Bürger situuje esteticismus do druhé poloviny 20. století?

Formální úroveň práce je dle mého názoru na přijatelné úrovni, pokud však autorka cituje podle tzv. systému autor – datum, bývá zvykem uvádět v seznamu literatury datum vydání textu hned za jménem autora, přispívá to ke snazší orientaci v textu. Nerozumím také tomu, proč autorka v textu cituje podle německého vydání Bürgerovy *Theorie der Avantgarde* z roku 1974, v použité literatuře však uvádí pouze anglický překlad tohoto díla z roku 1984.

Tyto drobné formální nedostatky jsou však převáženy vlastním výkladem, který má podle mého názoru velice dobrou úroveň. Bakalářskou práci Markéty Jonášové proto **doporučuji**

k obhajobě, a pokud se autorka kreativně vyrovná s uvedenými připomínkami i případnými výhradami školitele, navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

Choceň 7. 9. 2013

Martin Kaplický